

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.4.2010
KOM(2010)159 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s åtgärdsplan i tolv punkter till stöd för millennieutvecklingsmålen

SEK(2010) 418
SEK(2010) 419
SEK(2010) 420
SEK(2010) 421
SEK(2010) 422

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	2010 – Ett avgörande år för insatser och ansvarstagande	3
2.	EU-insatser för att påskynda arbetet med millenniemålen	4
2.1.	En trovärdig väg till biståndsåtaganden 2015	4
2.2.	Effektivt utnyttjande av stödet: en förstärkt hävstångseffekt av det offentliga utvecklingsbiståndet ger bättre mervärde av stödet	5
2.3.	Ett snabbt genomförande av millenniemålen på EU-nivå.....	6
2.4.	Ett föregripande arbetsprogram om politisk samordning på utvecklingsrådet	8
2.5.	Mobilisering av inhemska resurser genom bättre beskattning.....	8
2.6.	Ökad regional integration och handel för att öka tillväxten och antalet arbetstillfällen	9
2.7.	Utnyttjande av innovativa finansieringsformer för att klara av de globala utmaningarna.....	10
2.8.	Klimatförändringarna som testfall	10
2.9.	Utveckling och trygghet.....	11
2.10.	Utformningen av en världsordning	11
3.	Vidare åtgärder.....	12

1. 2010 – ETT AVGÖRANDE ÅR FÖR INSATSER OCH ANSVARSTAGANDE

I EU 2020-strategin beskrev kommissionen nyligen sin vision för EU under de kommande åren¹. I detta sammanhang kommer EU:s utvecklingspolitik att inriktas på förnyade ansträngningar att uppnå millennieutvecklingsmålen (nedan kallade *millenniemålen*) senast 2015.

För tio år sedan enades världens ledare om att vidta kraftfulla åtgärder för att bekämpa världsfattigdomen i dess olika skepnader och därvid använda sig av tidsfrister och mätbara mål. Man beslutade att före 2015 ska

- fattigdom och svält ha reducerats med hälften,
- alla ha tillgång till fullständig grundskoleutbildning,
- jämställdhet mellan könen vara genomförd,
- mödra- och barnadödligheten ha minskat med två tredjedelar respektive tre fjärdedelar,
- ska spridningen av hiv/aids, malaria och andra utbredda sjukdomar ha hejdats,
- en hållbar miljösituation garanteras, och
- ett globalt partnerskap för utveckling utarbetas,

Millenniemålen är de första gemensamma utvecklingspolitiska målen någonsin på internationell nivå. De har bidragit till en konsensus som tidigare aldrig kunnat uppnås och kommer även i fortsättningen att vara tongivande för mobiliseringen av internationellt stöd och inriktningen på det. Tack vare dessa mål understryks vikten av att utvecklingspolitiken bygger på mänskliga rättigheter.

Med blott fem år kvar till år 2015 kommer världens ledare att samlas den 20–22 september 2010 i New York för FN:s plenarmöte på hög nivå för översyn av millenniemålen (nedan kallat *FN:s plenarmöte*). Syftet är att genomföra en övergripande översyn av framgångar och misslyckanden samt komma överens om konkreta åtgärder för att påskynda processen.

Hittills spretar resultaten. Framstegen i förhållande till nyckelvariablerna – ekonomisk tillväxt, god förvaltning och inrikespolitikens kvalitet – varierar avsevärt beroende på millenniemål och regioner. Totalt sett har det gjorts stora och varaktiga framsteg i bekämpningen av den extrema fattigdomen och i fråga om andra mål, såsom allmän grundskoleutbildning, jämställdhet mellan könen i grundskolan och tillgång till vatten. Men ändå lever omkring 1,4 miljarder människor fortfarande i extrem fattigdom (51 % av dem i Afrika söder om Sahara) och en sjättedel av världens befolkning är undernärdd. Det har knappast gjorts några framsteg i minskningen av mödra- och barnadödligheten, och även i fråga om förbättringen av tillgången till sanitära faciliteter är utsikterna dystra.

År 2010 har utsetts till Europeiska året mot fattigdom och social uteslutning, men fattigdomsproblemet stannar inte vid EU:s gränser och kan heller inte lösas av EU på egen

¹ KOM(2010) 2020.

hand. Den senaste tidens globala kriser har visat hur tätt världen hänger samman. Vi har upplevt finanskriser och pandemier samt klimatförändringar som har påverkat samtliga länder, många gånger med de svåraste följderna i fattiga länder. För att en säker livsmiljö för alla ska kunna säkerställas, måste globaliseringen bli mer rättvis och hållbar.

Utvecklingsfrämjande åtgärder är därför en del av EU:s svar på dagens globala utmaningar. År 2010 är ett år då EU på alla nivåer och tillsammans med partnerländerna har möjlighet att göra ytterligare samlade och förstärkta ansträngningar för att uppnå millenniemålen. Det är också ett år då det måste göras en samlad bedömning av millenniemålen, inbegripet de därmed sammanhängande delmålen, och i vilken mån dessa har uppnåtts. Detta gäller även målen för EU:s åtgärdsplan och det offentliga utvecklingsbiståndet.²

I fjol fattade EU beslut om en rad insatser till stöd för utvecklingsländernas åtgärder för att klara av krisen.³ Många av dessa har redan genomförts eller är på väg att genomföras⁴, vilket exempelvis gäller sårbarhets-FLEX-mekanismen. Andra tas upp nedan. Detta gäller inte bara fördelningen av stöd, utan handlar också om ömsesidigt förtroende i ett globalt partnerskap. I millenniemål 8 framhålls vikten av ett stärkt internationellt samarbete för att uppnå övriga millenniemål. EU kommer även fortsättningsvis att vara en pådrivande kraft för global utveckling genom att visa att unionen håller sina löften. EU har ett starkt intresse av att se till att tyngdpunkten i både givarnas och partnerländernas strategier politiskt och finansiellt ligger på millenniemålen. I och med Lissabonfördragets ikraftträdande inleddes en ny era i EU:s utvecklingspolitik, som kräver en tydligare samordning mellan EU:s och medlemsstaternas politik.

Detta meddelande innehåller EU:s åtgärdsplan på området med ett antal specifika medelfristiga åtgärder till stöd för millenniemålen. Den åtföljs av fem arbetsdokument från kommissionen⁵ om millenniemålen, biståndseffektivitet, utvecklingsfinansiering, handelsstöd och politisk enhetlighet för arbetsprogrammen om utveckling för 2010–2013, med närmare uppgifter om olika förslag som ingår i detta meddelande. Syftet med EU:s åtgärdsplan är att

- vara ett enhetligt bidrag från EU till ett insatsorienterat resultat på FN-nivå för genomförandet av millenniemålen 2010–2015.
- ge en grundval för kontakt och dialog med våra främsta och strategiska partner vid FN:s plenarmöte och i andra sammanhang, både i samband med möten inom G8/G20, eller i sådana sammanhang som Asien-EU-konferensen om utveckling (26–27 maj 2010), toppmötet mellan EU och Latinamerika den 18 maj 2010 och det tredje toppmötet mellan Afrika och EU den 29–30 november 2010.
- flyta in i EU-2020-strategin.

EU och dess medlemsstater föreslås genomföra följande insatser

² Rådets slutsatser 11096/08, 24.6.2008.

³ KOM(2009) 160 och rådets slutsatser 10018/09, 18.5.2009.

⁴ Se *Commission Staff Working Document on Financing for Development* – SEK(2010) 420.

⁵ SEK(2010) 418, SEK(2010) 419, SEK(2010) 420, SEK(2010) 421 och SEK(2010) 422.

2. EU-INSATSER FÖR ATT PÅSKYNDAS ARBETET MED MILLENNIEMÅLEN

2.1. En trovärdig väg till biståndsåtaganden 2015

Det offentliga utvecklingsbiståndet är avgörande för utvecklingen. Krisen har visat att det i flera fall har fungerat som ett skyddsnät, eftersom det innebär en tillförlitlig finansieringsform vid en tidpunkt då de privata flödena stryps. Tack vare detta har utvecklingsländerna kunnat bibehålla sociala tjänster och allmänna statliga funktioner samtidigt som en grundläggande ekonomisk verksamhet har genererats. Stödet kan alltså med fog sägas vara en god investering i regional och global stabilitet.

Kollektivt är EU med god marginal världens största givare, med en andel på nära 56 % av det globala stödet. EU:s offentliga utvecklingsbistånd har nästan fördubblats sedan antagandet av millenniemålen och uppgick 2009 till 49 miljarder euro. Även om detta är en minskning jämfört med nivåerna 2008, motsvarar stödet – trots det ansträngda budgetläget i de flesta medlemsstaterna – 0,42 % av EU:s BNI, vilket är ett starkt resultat jämfört med andra större givare. Icke desto mindre ligger EU efter i arbetet med att nå sitt sammanlagda delmål som är 0,56 % av BNI år 2010, som ett steg mot målet att 2015 anslå 0,7 % av BNI till offentligt utvecklingsbistånd.

Om ökningarna av stödet försenas, innebär det också att framstegen med millenniemålen försenas. Under nuvarande finansiella och ekonomiska kris kan det visat sig svårt att hålla EU:s kollektiva löfte om att anslå 0,7 % av vår BNI till offentligt utvecklingsbistånd år 2015 samt se till att 50 % av det ökade biståndet går till Afrika, men det är fortfarande möjligt och nödvändigt att uppnå. Det är en fråga om framförhållning och politisk vilja. På grundval av en rättvis global och EU-intern fördelning av bördorna måste samtliga givare bidra till det gemensamma målet. Vid FN:s plenarmöte måste EU visa hur unionen tänker sig att löftena ska infrias, så att utvecklingsländerna kan känna förtroende oss. Detta inbegriper insatser mot globala utmaningar genom finansiering som det offentliga utvecklingsbiståndet.

(1) Offentligt utvecklingsbistånd

- Uppmana till en fördelning av bördorna internationellt, också på andra internationella givare – även nya – så att deras ambitionsnivå höjs och närmar sig EU:s.
- Utarbeta realistiska, verifierbara årliga åtgärdsplaner för att uppnå individuella mål⁶ och offentliggöra de första planerna före september 2010.
- Stärka EU:s mekanismer för ansvarighet. Med utgångspunkt i medlemsstaternas årliga åtgärdsplaner och kommissionens övervakningsrapport bör rådet låta experter på området genomföra en EU-intern översyn av det offentliga utvecklingsbiståndet och rapportera resultaten till Europeiska rådet. Dessa åtgärdsplaner bör åtminstone innehålla de planerade biståndsbeloppen för kommande budgetår och prognoserna för resterande år fram till 2015.

⁶ Motsvarande andel av BNI för de medlemsstater som gått med i EU sedan 2004 är 0,33 %, medan den uppgår till 0,7 % av BNI för övriga Utvecklingsländer. Medlemsstater som uppnått detta mål åtar sig också att hålla sig kvar över den nivån. I *Commission Staff Working Document on Financing for Development* anges olika alternativ för att gå vidare, SEK(2010) 420, kapitel 4.5.

- Överväga nationell lagstiftning för fastställande av biståndsmål utifrån erfarenheterna från Belgien och Storbritannien.

2.2. Effektivt utnyttjande av stödet: en förstärkt hävstångseffekt av det offentliga utvecklingsbiståndet ger bättre mervärde av stödet

Uppskattningar⁷ antyder möjliga effektivitetsvinster uppgående på 3–6 miljarder euro årligen om EU och dess medlemsstater bättre skulle kunna genomföra de principer för biståndseffektivitet som de enats om i Parisdeklarationen och Accra-handlingsplanen. EU måste påskynda genomförandet av dessa åtaganden för att visa konkreta resultat före det fjärde högnivåforumet om biståndseffektivitet i Seoul 2011. En samordning av EU-åtgärderna på förhand får större genomslag än korrigeringar i efterhand.

(2) Biståndseffektivitet

- Fram till 2013 successivt tillnärma medlemsstaternas och EU:s programcykler i respektive partnerland samt använda den gemensamma programplaneringsramen för att fastställa gemensamma prioriteringar och mål för insatserna i utvecklingsländerna för att därmed undvika dubbelinsatser och överlappningar.
- Använda den gemensamma tidsplaneringen och utgå ifrån den gemensamma programplaneringsramen för att under EU:s ledning utarbeta europeiska landstrategidokument och fleråriga program, vilket EU har gjort för Haiti. Därmed fullföljer EU sitt åtagande att öka biståndseffektiviteten och förutsägbarheten för sina partnerländer.
- Förbättra arbetsfördelningen inom EU:s utvecklingspolitik – inte bara i de enskilda mottagarländerna utan i alla länder – inom nuvarande operativa ram för hjälpverksamheten (särskilt genom att förhindra påverkan på hjälpinsatsernas omfattning, ta itu med frågan om eftersatta mottagarländer⁸ och införa en process för systematisk informationsdelning), och etablera en gemensam EU-strategi för genomförandet av åtaganden om större ömsesidig ansvarighet och öppenhet.
- Uppmana andra givare – också nya – att tillämpa agendan för biståndseffektivitet.

2.3. Ett snabbt genomförande av millenniemålen på EU-nivå

2.3.1. Inriktning på de länder som halkat långt efter i genomförandet av millenniemålen

För att driva arbetet med millenniemålen framåt, bör EU särskilt inrikta sig på de mål som ligger längst ifrån genomförande. Millenniemålen får emellertid inte betraktas som en samling mål och indikatorer för separata sektorer. Tvärtom är de sammanflätade och kompletterar varandra ömsesidigt, vilket bör beaktas vid genomförandet.

Visserligen måste EU vara aktivt i alla utvecklingsländer, men insatserna i de länder där störst framsteg behöver göras måste prioriteras. Målinriktade åtgärder bör koncentreras till de mest utsatta, särskilt kvinnor, barn och funktionshindrade genom stöd till sociala skyddssystem

⁷ Studie på uppdrag av Europeiska kommissionen, *Aid Effectiveness: Benefits of a European Approach*, HTSPE Limited, oktober 2009.

⁸ S.k. "eftersatta mottagarländer" är länder med få aktiva internationella givare och låga stödnivåer.

med största möjliga räckvidd, eftersom det är ett centralt inslag i den sociala sammanhållningen och stabiliteten.

Fattigdomens utbredning är en källa till särskild oro i de minst utvecklade länderna och länder i utsatta situationer⁹. De bräckliga staterna har gjort avsevärt mindre framsteg mot att uppnå millenniemålen än andra utvecklingsländer, och många av dessa stater är dessutom ”eftersatta mottagarländer”. För att komma till rätta med detta krävs ett större engagemang och en bättre samordning från givarnas sida i dessa länder¹⁰.

(3) Bräckliga stater och länder som halkat långt efter i genomförandet av millenniemålen

- Se till att EU:s samordningsmekanismer för att fatta beslut och organisera fördelningen av arbetsinsatserna i bräckliga länder på kort sikt. Detta arbete inleddes i Haiti.
- Upprätthålla en lämplig balans mellan resultatbelöning och behovstäckning samt omfördelning av medel till de länder som halkat långt efter i genomförandet av millenniemålen och beakta nationell politik och kapacitet. På EU-nivå kommer kommissionen att föreslå detta inom ramen för 2010 års halvtidsöversyn av AVS-programmen, samt föreslå ökade anslag till de enskilda länderna för perioden 2011–2013 i Afghanistan och Pakistan.

2.3.2. Fokus på de länder som halkat långt efter i genomförandet av millenniemålen

Nyligen föreslogs en översyn av fem centrala inslag i millenniemålen, nämligen hälsovård¹¹, utbildning¹², humanitärt livsmedelsbistånd¹³, livsmedelssäkerhet¹⁴ och jämställdhet mellan könen¹⁵. Detta är en integrerad del i EU:s övergripande åtgärdsplan för att främja genomförandet av millenniemålen.

Den ledande principen bör vara att EU och dess medlemsstater alltid i första hand bör använda partnerländernas egna strategier och system¹⁶ för att öka landets egenansvar. Detta bör helst ske genom budgetstöd och program utformade i enlighet med millenniemålen. Endast i klart och tydligt motiverade fall får stöd beviljas utan ianspråkstagande av ländernas egna system, och det ska då ske i syfte att höja kvaliteten i dessa system genom utökad kapacitet.

(4) Förbättrade resultat av utvecklingspolitiska insatser på vissa nyckelområden

⁹ SEK(2007) 1417 och rådets slutsatser 15118/07, 20.11.2007.

¹⁰ Europeisk rapport om utveckling 2009, *Att övervinna instabilitet i Afrika att anlägga ett nytt europeiskt synsätt*, <http://erd.eui.eu/erd-2009>.

¹¹ KOM(2010) 128.

¹² SEK(2010) 121.

¹³ KOM(2010) 126.

¹⁴ KOM(2010) 127.

¹⁵ SEK(2010) 265.

¹⁶ I synnerhet i fråga om förvaltningen av de offentliga finanserna, räkenskaper, revision, offentlig upphandling, ramar för utvecklingsresultaten och övervakning.

- På utbildnings- och hälsovårdsområdet bör EU:s och medlemsstaternas insatser koncentreras till de länder där behovet är störst och en hållbar politik kan föras. Förteckningen över prioriterade länder kommer att sammanställas före september.
- På hälsovårdsområdet bör politiken fokuseras ytterligare och EU bör öka sitt politiska och finansiella engagemang i den globala fonden för bekämpning av hiv/aids, tuberkulos och malaria och den globala alliansen för vaccin och immunisering för att se till att dessa institutioner arbetar för biståndseffektivitet, följer de principer som utarbetats av det internationella partnerskapet för hälsovård och att detta bidrar till att stärka hälsovårdssystemen.
- På utbildningsområdet bör stödet till nationella planer för utbildningssektorn ökas för att skapa kvalitetsutbildning, såväl på bilateral och multilateral väg som genom snabbspårsinitiativet på utbildningsområdet.
- På livsmedelsrygghetens område bör alla aspekter bli föremål för insatser. Tyngdpunkten bör särskilt ligga på ekologiskt effektivt jordbruk, småjordbrukare, stöd till en hållbar nationell och regional politik (bl.a. genom ökat ekonomiskt bistånd till det övergripande afrikanska programmet för jordbruksutveckling och ett snabbare genomförande av riktlinjerna för markpolitik i Afrika) och främja en bättre integration av nutitionsaspekten i politiken, särskilt i södra Asien.
- Öka ansvarigheten för och övervakningen av jämställdheten mellan könen genom tillämpning av OECD:s policymarkör i samband med alla insatser med anknytning till millenniemålen (med målet att tillämpa den i åtminstone 80 % av EU:s och medlemsstaternas insatser).
- Fortsätta att prioritera insatser för att tackla globala frågor rörande hälsovård, jordbruk och tryggad livsmedelsförsörjning inom EU:s ramprogram för forskning.

2.3.3. *Främja partnerländernas egenansvar för uppfyllandet av millenniemålen*

I samtliga framgångsrika fall har det lokala politiska engagemanget varit starkt. För att öka de berörda befolkningarnas egenansvar måste också utvecklingsprocessens kulturella dimension beaktas av givarna.

EU och dess medlemsstater måste också fortsättningsvis uppmuntra och stödja staternas processer för att prioritera investeringar till stöd för millenniemålen samt anpassa målen och indikatorerna till förhållandena i landet. Egenansvar för millenniemålen bör betraktas som en del både i ett större ledningsåtagande från partnerländernas sida och i EU:s dialog med dessa länder. Högkvalitativa statistiska uppgifter är av central betydelse för att övervaka genomförandet av millenniemålen i de enskilda länderna, samtidigt som detta stimulerar till ansvarstagande på offentlig nivå och erbjuder en grund för en politik, beslutsgång och makroekonomisk förvaltning som är rationell samt en effektiv tilldelning av medel. Problemet med bristen på tillförlitliga och exakta uppgifter om framstegen i genomförandet av millenniemålen är särskilt akut i Afrika.

(5) Ökat egenansvar

- Förstärkt regional samordning av övervakningen av millenniemålen i Afrika i samarbete med regionala organisationer på grundval av partnerskapet Afrika-EU om millenniemålen
- Främjande av integreringen av millenniemålen i utvecklingsländernas egna utvecklingsstrategier.

2.4. Ett föregripande arbetsprogram om politisk samordning på utvecklingsrådet

EU stödjer också millenniemålen genom att utforma också annan politik än biståndspolitiken till stöd för millenniemålen. I detta syfte har EU under de senaste fem åren inrättat både förhands- och efterhandsmekanismer, inbegripet konsekvensbedömningar för att beakta strategiförslagets externa påverkan¹⁷. Arbetsprogrammet för konsekvent utvecklingspolitik¹⁸ innehåller konkreta mål och indikatorer för genomförandet av EU:s åtaganden för en konsekvent utvecklingspolitik på en rad politikområden som påverkar följande fem politiska utmaningar: handel och finans, klimatförändringar, tryggad livsmedelsförsörjning, migration och säkerhet.

(6) Konsekvent politik för utveckling

- Redan i ett tidigt skede bör arbetsprogrammet för konsekvent utvecklingspolitik användas på ett föregripande sätt som ett vägledande verktyg i EU:s beslutsfattande i en mängd frågor som påverkar utvecklingsländerna utanför området för utvecklingsbistånd.

2.5. Mobilisering av inhemska resurser genom bättre beskattning¹⁹

Inget land kan bygga ett välmående samhälle enbart på bistånd. Partnerländernas egna resurser är avgörande för utvecklingen, eftersom dessa stärker statens legitimitet, ökar egenansvaret för utvecklingspolitiken och utgör en stabil källa till finansiering, vilket krävs för att kunna tillhandahålla kollektiva nyttigheter och uppfylla millenniemålen.

För att hjälpa utvecklingsländerna att påtagligt höja skatteuttaget i förhållande till BNP²⁰ bör EU:s stöd till inrättandet av ett hållbart skatte- och tullsystem i utvecklingsländerna ökas genom en övergripande strategi för skatte- och tullförvaltning och reformer av befintliga system. Givare bör stödja multilaterala och regionala initiativ, arbeta för en rättvis internationell skattemiljö präglad av öppenhet och samarbete, förstärka övervakningskapaciteten i utvecklingsländerna för att bekämpa illegala flöden och tullbedrägerier, samt stödja undertecknandet och genomförandet av avtal på området. Utvecklingsländerna behöver också förmås delta mer aktivt i internationellt samarbete på skatte- och tullområdena. En förbättrad inhemsk skatteuppbörd skulle bidra till att minska budgetunderskotten i de länder som halkat långt efter i genomförandet av millenniemålen.

(7) Beskattning och utveckling

¹⁷ SEK(2007) 1202, SEK(2009) 1137 samt rådets slutsatser 16079/09, 18.11.2009.

¹⁸ SEK(2010) 421.

¹⁹ KOM(2010) 163.

²⁰ Från den nuvarande mycket låga genomsnittsnivån 15 %.

- Stärka utvecklingsländernas förmåga till nationell skatteuppbörd genom skattereformer och förbättrad skatteförvaltning. Utvecklingsländernas tullförvaltning bör stärkas i sin förmåga att bidra till genomförandet av millenniemålen. Öka stödet till initiativ som främjar öppenhet i fråga om statens inkomster och inhemsk ansvarighet, såsom initiativet för bättre efterlevnad av skogslagstiftningen samt förvaltning av och handel med skog och initiativet för öppenhet inom utvinningsindustrin samt stärka givarsamordningen.
- Främja god förvaltning på skatteområdet och stödja kampen mot skatteflykt genom internationella normer, samarbete för att underlätta undertecknandet och genomförandet av avtal om bl.a. utbyte av taxeringsuppgifter och, i tillämpliga fall, konventioner om dubbelbeskattning, antagande och genomförande av OECD:s riktlinjer för internprissättning i utvecklingsländer och pågående forskning om de enskilda ländernas normer för rapportering om multinationella företag.

2.6. Ökad regional integration och handel för att öka tillväxten och antalet arbetstillfällen

Regional integration ökar den politiska stabiliteten och ekonomiska tillväxten. Den hjälper länderna att tillhandahålla kollektiva nyttigheter som är avgörande för hållbar utveckling och direkt såväl som indirekt bidrar till genomförandet av millenniemålen. Inom ramen för sina yttre förbindelser stödjer EU den regionala integrationen både politiskt och finansiellt.

Internationell handel är avgörande för att få tillgång till de resurser som krävs för att utvecklingsländer ska kunna uppnå millenniemålen, och sådan handel är en oundgänglig del i varje framgångsrik utvecklingsstrategi.

Därför fortsätter EU med en utvecklingsvänlig utformning av reglerna för internationell handel och stöd till partnerländerna som stärker deras förmåga att bedriva både global och regional handel, bl.a. genom främjandet av avtal om ekonomiskt partnerskap. EU förser i enlighet med millenniemål 8 utvecklingsländer med vissa handelsförmåner, bl.a. fritt tillträde till EU-marknaden för alla varor utom vapen från de minst utvecklade länderna. Dessutom fortsätter EU att garantera att dess bilaterala avtal inte innehåller några klausuler som kan försvåra utvecklingsländernas tillgång till mediciner.

EU och dess medlemsstater har också fullgjort sitt gemensamma åtagande att satsa 2 miljarder euro om året på handelsrelaterat stöd långt före den utsatta tidsfristen 2010. Dessutom har de i betydande omfattning lämnat stöd till ökad produktionskapacitet och handelsrelaterad infrastruktur – år 2008 uppgick handelsstödet totalt till mer än 10 miljarder euro, vilket innebär en betydande ökning jämfört med 2007. EU bör bygga vidare på denna framgång, inrikta sig mer på de minst utvecklade länderna och bedriva ett mer strategiskt och effektivt samarbete på det sätt som beskrivs i respektive interna arbetsdokument.

(8) Regional integration och handel

- Öka stödet till utvecklingen av den privata sektorn, i synnerhet genom sådana mekanismer som investeringsanslaget till AVS-länder och EU:s förvaltningsfond för infrastruktur i Afrika.
- Förstärka Europeiska investeringsbankens kapacitet att stödja EU:s utvecklingspolitiska mål inom ramen för översynen av bankens externa mandat och främja en lämplig samordning av stöd och lån till utvecklingsländerna.

- Fortsätta avslutningen av Doharundan och arbetet med bilaterala och regionala handelsavtal, exempelvis avtal om ekonomiskt partnerskap, som beaktar och på lämpligt sätt återspeglar partnerländernas olika behov.
- Eftersträva ytterligare framsteg i genomförandet av stöd till handel, större satsningar på de minst utvecklade länderna och biståndseffektivitet, samt i synnerhet ett avtal om regionalt bistånd till handelspaket för AVS-länderna före 2010 års utgång.

2.7. Utnyttjande av innovativa finansieringsformer för att klara av de globala utmaningarna

Både i arbetet med millenniemålen och med andra globala utmaningar föreligger det sedan den ekonomiska krisen en risk för att medel från staterna och privata investerare i sig inte räcker för att täcka behoven. För att kunna garantera ett förutsebart och stabilt inflöde av extra medel, måste vi också till fullo undersöka innovativa finansieringsmöjligheter.

Tack vare offentlig-privata partnerskap och marknader finns det redan olika innovativa finansieringsformer, som utgör komplement till befintliga medel och mekanismer med inriktning på utveckling. För närvarande undersöks andra möjligheter i olika sammanhang, bl.a. i Ledningsgruppen för innovativ utvecklingsfinansiering. Kommissionen har också analyserat olika mekanismers potential att generera intäkter²¹.

Globaliseringen har lett till stora positiva effekter på världsekonomin, men de fattigaste länderna har ännu inte kunnat utnyttja alla globaliseringens möjligheter. Detta måste korrigeras genom en rättvis fördelning av intäkterna.

(9) Innovativ finansiering

- Stöd till förslag om innovativa finansieringsmekanismer med hög intäktspotential, för att garantera en förutsägbar och ihållande finansiering för hållbar utveckling, särskilt i de fattigaste och mest sårbara länderna²².

2.8. Klimatförändringarna som testfall

Klimatförändringarna är en enorm kollektiv utmaning som påverkar framstegen i genomförandet av millenniemålen.

EU har åtagit sig att stödja utvecklingsländerna i antagandet och genomförandet av lämpliga strategier för anpassning till eller mildrade effekter av klimatförändringarna. Detta sker genom att klimataspekterna bereds extra utrymme i utvecklingspolitiken, utvecklingsländerna får, med beaktande av immaterialrättsliga bestämmelser, tillgång till koldioxidsnål eller klimatsäker teknologi, deras fackkunskaper om klimatförändringarna fördjupas och EU:s stöd till relevanta forskningsprojekt i och tillsammans med utvecklingsländerna ökas. Detta torde hjälpa dem att utveckla kostandseffektiva strategier för anpassning till eller mildrade effekter av klimatförändringarna beroende på vad ekosystemet tål.

²¹ SEK(2010) 409.

²² Punkterna 23 och 27 i Europeiska rådets slutsatser av den 30 oktober 2009 och punkt 8 i Europeiska rådets slutsatser av den 26 mars 2010.

Inom ramen för förhandlingarna efter Köpenhamnsmötet och Doharundan om utvecklingspolitik bör EU också fortsättningsvis främja en ökad tillgång till grön teknologi för utvecklingsländerna, också genom ytterligare liberalisering med avseende på handeln med gröna varor och tjänster genom en sänkning eller eliminering av tullar och andra handelshinder.

(10) Klimatförändringarna

- Förverkliga EU:s åtagande att mellan 2010 och 2012 årligen erbjuda utvecklingsländerna 2,4 miljarder euro i snabbstartsförfinansiering och se till att dessa medel tas med i programplaneringen och utbetalas i enlighet med agendan för biståndseffektivitet. Kommissionen åtar sig att underlätta genomförandet och övervakningen av samordnade beslut enligt åtagandet om EU:s snabbstartsförfinansiering²³.

2.9. Utveckling och trygghet

Utveckling kan inte ske utan trygghet, och ingen långsiktig trygghet kan säkerställas utan investeringar i utveckling. De flesta bräckliga länder ligger efter med genomförandet av millenniemålen, och särskilda ansträngningar krävs för att ge sådana länder bistånd på ett kostnadseffektivt sätt.

(11) Bräckliga situationer och säkerhet

- Stöd till EU:s åtgärdsplan för bräckliga situationer och konfliktsituationer, som kommer att läggas fram under 2010, för att hantera sådana situationer på ett övergripande och integrerat sätt och bättre inarbeta utvecklingsmål i planeringen och genomförandet av freds- och stabilitetsbevarande operationer.

2.10. Utformning av en världsordning

I kölvattnet av den ekonomiska krisen har regeringar världen över blivit på det klara med behovet av en sant inkluderande världsordning. Den internationella ramen är komplex och de fattigaste ländernas intressen åsidosätts ofta. Ett annat stort problem är fragmenteringen av det multilaterala biståndet p.g.a. den snabba framväxten av multilaterala hjälporganisationer²⁴. EU bör bidra med nya impulser till det arbete som f.n. utförs i olika internationella sammanhang, exempelvis G20, för att reformera politiken inom den rådande världsordningen.

Den främsta utmaningen är att upprätta en jämvikt mellan de internationella institutionernas legitimitet och effektivitet, bl.a. genom regional närvaro.

(12) Reform av den rådande världsordningen

²³ KOM(2010) 86.

²⁴ Enligt OECD finns det f.n. 260 internationella organisationer inblandade i offentligt utvecklingsbistånd, jämfört med 15 år 1940. Det finns över 100 organ som vart och ett förvaltar mindre än 20 miljoner dollar årligen och tillsammans står för endast 2 % av beloppen inom och utom ramen för de multilaterala organisationernas kärnfinansiering.

- Stödja den pågående reformprocessen för en ökad sammanhållning och effektivitet i hela FN-systemet i syfte att stegvis rationalisera de enskilda organens arbete och minska deras antal.
- Säkerställa en snabb och tillräcklig ökning av antalet röster för utvecklingsländer och övergångsländer i Världsbanken och Internationella valutafonden, samt att som långsiktigt mål arbeta för en gemensam EU-företrädare i sådana organ, särskilt i de regionala utvecklingsbankerna.

3. VIDARE ÅTGÄRDER

De kommande fem åren innebär en reell utmaning för den europeiska och globala utvecklingspolitiken. Under denna period måste EU leverera konkreta resultat för att uppfylla sitt löfte om 0,7 % av BNI till offentligt utvecklingsbistånd och ta sitt fulla ansvar för att millenniemålen uppfylls. Samtidigt måste EU och den utvecklade världen visa att de menar allvar med sina åtaganden visavi utvecklingsländerna om klimatförändringarna och därvid omvandla sina löften till effektiva praktiska insatser

De kommande åren bär också på enorma möjligheter för utvecklingsländerna. När millenniemålen uppnåtts kommer detta att bli en språngbräda för många länder mot en livskraftig och växande ekonomi. Det finns många lyckade exempel att bygga vidare på. Det framväxande partnerskapet mellan EU och Afrika kan ta utgångspunkt i millenniemålen och bli en hållbar grund för tillväxt.

Ovanstående tolvpunktsplan är en mall för hur EU tänker anta dessa utmaningar och utnyttja dessa möjligheter. EU bör fortsätta att vara världens största biståndsgivare samtidigt som arbetet inriktas på att använda biståndet på ett bättre och effektivare sätt. Detta kan endast förverkligas genom partnerskap med utvecklingsländerna i frågor som förvaltning och beskattning samt med andra givare – givare som skulle behöva vara lika ambitiösa som EU. Utvecklingsländerna, i sin tur, måste målmedvetet arbeta för att biståndet leder till verklig och varaktig förändring.

Kommissionen uppmanar rådet och medlemsstaterna att godta och aktivt genomföra de insatser som redovisas ovan. Kommissionen kommer att övervaka och sammanställa rapporter om genomförandet av denna tolvpunktsplan inom ramen för den rapporteringsprocess som gäller för EU:s utvecklingsfinansiering. EU bör även uppmana andra internationella givare att bidra till en rättvis fördelning av bördorna internationellt samt utarbeta egna åtgärdsplaner som bidrar till att höja den globala ambitionsnivån i fråga om millenniemålen.